

Strategia de combatere a discriminării prin fotbal 2016 – 2020

Strategia F

2016 - 2020

Cuprins

1. Preambul	3
2. Viziune	5
3. Misiune	5
4. Valori	5
5. Aree de intervenție	6
a. Educație	6
b. Prevenție	8
c. Incluziune	10
d. Monitorizare și sancționare	12
e. Discurs public	14
6. Resurse	15
7. Monitorizare și evaluare	16

Strategia FRF antidiscriminare 2016-2020

1. Preambul

Conștienți de importanța deosebită a fenomenului fotbalistic în societatea contemporană, de atractivitatea acestuia pentru categorii diverse de practicanți și spectatori și de rolul său formator, în spiritul responsabilității și având ca scop modernizarea societății noastre, ne asumăm prezenta **Strategie de combatere a discriminării prin fotbal 2016 – 2020**.

Fotbalul este generator de emoții colective puternice, stârnește pasiuni și loialități. Spectacolul fotbalistic ne dă sentimentul de comuniune în trăire și aspirație la victorie, indiferent că ne aflăm pe stadion, într-un alt spațiu public de vizionare sau în sânul familiei. Fotbalul creează comunități de fani și suporterii, care au în comun pasiunea și admirația pentru o echipă sau pentru un jucător anume. Comunitățile fotbalistice nu cunosc granițe și sunt adevărate expresii ale diversității de vârstă, gen, rasă, religie, orientare sexuală, categorie socială sau profesională. Fotbalistul este eroul de legendă al zilelor noastre, un model de succes, un exemplu de urmat pentru bărbați și femei, copii și adulți, cunoscători sau neinițiați deopotrivă. Fotbalul este strâns legat de industria spectacolului, un meci putând fi urmărit chiar și de sute de milioane de spectatori, pe diferite platforme și în zone devenite accesibile cu noile tehnologii ale comunicării. Sute de televiziuni, firme de producție și portaluri se implică în difuzarea globală a acestui fenomen. Echipele și fotbalistii devin purtători de mesaj, nu doar publicitar, iar reputația și notorietatea lor se răsfrâng asupra modului în care proprii fani receptează mesajele promovate de aceștia, având capacitatea de a influența în mod benefic percepția publică.

Federația Română de Fotbal și-a asumat, pentru prima dată în sportul românesc, prin "Planul Strategic pentru Dezvoltarea Fotbalului în România 2015 - 2020", adoptat în unanimitate de Adunarea Generală în martie 2015, un amplu program de transformare, în urma căruia va deveni un furnizor important de servicii pentru societate, cu accent pe încurajarea participării civice prin sport, integrarea minorităților și îmbunătățirea stării de sănătate a cetățenilor. Enumerăm dintre obiectivele strategice ale Federației Române de Fotbal pe următorii patru ani: Creșterea consistentă a numărului de practicanți și de persoane implicate în fotbal – ținta asumată fiind de 1,5 % din populația României, față de 0,5 % la momentul actual; Creșterea atractivității și a vizibilității jocului de fotbal – ținta asumată fiind aceea ca fotbalul să redevină un sport de masă, care se adresează în egală măsură și cu oferte corespunzătoare tuturor categoriilor sociale. Unul dintre principiile fundamentale ale Planului Strategic este cooperarea și dialogul cu toți stakeholderii fotbalistici, principiu care guvernează și prezenta Strategie. **Doar prin cooperare și dialog vom dobândi capacitatea de acțiune concertată, care să faciliteze schimbarea socială pe care cu toții ne-o dorim.**

Spațiul public românesc a fost în ultimii ani, din păcate, viciat de manifestări precum discursul instigator la ură, prejudecăți și atitudini sau acțiuni discriminatoare, în forme diferite. Potrivit Eurobarometrului publicat de Comisia Europeană "Discriminarea în Uniunea Europeană 2015. România", constatăm referitor la percepția discriminării în societate că formele cele mai răspândite de discriminare sunt: discriminarea pe criterii etnice (51%), discriminarea în funcție de vârstă (56%), dizabilitate (56%), orientare sexuală (52%), identitate de gen (46%) și religie (37%). În ce privește atitudinile personale față de discriminare, conform aceluiași raport, românii au dificultăți de relaționare față de colegii de muncă,

dacă aceștia aparțin unui grup cu risc ridicat de discriminare (romi sau persoane aparținând comunității LGBTQ, de exemplu).

Organizațiile ActiveWatch și Romani Criss au publicat la începutul anului 2016 "Raportul anual cu privire la discursul instigator la ură", evidențiind faptul că în spațiul public țintele discursului instigator la ură au aparținut unui spectru larg - de la romi, maghiari, evrei și membrii ai comunității LGBTQ, până la musulmani, refugați și persoane plecate la muncă în străinătate. Derapajele au venit atât din direcția unor mișcări politice, cât și din partea mass-media și a unor organizații din societate civilă.

Ambasada Statelor Unite semnală în "Raportul internațional privind situația respectării drepturilor omului în România 2014" cazuri de violență împotriva femeilor și de discriminare a acestora. Au existat unele acte și declarații antisemite și mass-media a continuat să publice articole antisemite. S-au răspândit puncte de vedere antisemite, rasiste, xenofobe și naționaliste pe internet. Instituțiile guvernamentale nu au acordat asistența adecvată persoanelor cu dizabilități și au neglijat persoanele instituționalizate cu dizabilități. Romii au fost discriminați sistematic de către societate. Discriminarea homosexualilor, lesbienele, bisexualilor și transsexualilor, dar și a persoanelor bolnave de HIV/SIDA, în special copiii, de către societate, au continuat să fie o problemă.

UNESCO identifică în "Raportul cu privire la lupta împotriva discriminării și rasismului în fotbal" trei tipuri de discriminare: "discriminarea impulsivă" - ca formă de manifestare emoțională spontană a unor sentimente de frustrare și insecuritate aduse din afara fenomenului fotbalistic, pe fond de vulnerabilitate economică sau dileme identitare iraționale; "discriminarea instrumentală" - o formă selectivă a discursului rasist și discriminatoriu care nu are un fond ideologic, dar care a devenit un instrument retoric direcționat în scop de denigrare a unui grup advers; "discriminarea instituțională" - formă care se aplică în cadrul organizațiilor sportive în scopul blocării participării adecvate a minorităților. **Prezentul document strategic vine să combată toate aceste forme de discriminare.**

În fața unor asemenea evidențe, nu putem rămâne indiferenți. Fotbalul românesc, în consonanță cu organizațiile tutelare internaționale: UEFA și FIFA, și-a asumat rolul de vector de schimbare socială, în sensul promovării incluziunii și integrării, de combatere a discriminării de orice formă. Stadioanele de fotbal au devenit în România, cu rare excepții, spații în care discriminarea este ferm combătută, în special în cazul meciurilor din Liga 1, Cupa României, Cupa Ligii și ale echipei naționale. Măsurile de limitare a accesului persoanelor susceptibile să transporte pe stadion discursul discriminatoriu, instigator la ură, sau orice formă de violență verbală, combinate cu sancționarea corespunzătoare a manifestărilor de asemenea natură, au condus la o stare de fapt în care numărul anual de sancțiuni pentru violență verbală nu a depășit 40 începând din sezonul competițional 2012 / 2013, ponderea acestora din totalul sancțiunilor fiind în scădere, de la 44 % în sezonul 2012 / 2013, la 7 % în sezonul în curs.

Conform rapoartelor observatorilor de meci, injuriile, violența verbală, discursul instigator la ură pe stadioane nu au avut conținut rasist sau xenofob, cu excepția unui singur caz, în sezonul 2015 / 2016, sancționat de către arbitru conform regulamentului. Este de remarcat, cu privire la fotbalul din România, faptul că la ora actuală sunt legitimați jucători din 37 de țări, iar aproximativ o treime din fotbaliștii din

Liga 1 provin din afara țării. Jandarmeria Română a derulat de-a lungul ultimilor ani o serie de campanii de prevenire a huliganismului, rasismului, xenofobiei, discursului instigator la ură etc., în 11 programe care s-au desfășurat la stadion, în școli și licee, la sediile unor firme, precum și în alte spații publice, de care au beneficiat aproximativ 700.000 de participanți. Neajunsuri au fost înregistrate în sancționarea în instanță a unor fapte discriminatorii care se încadrează la categoria infracțiunilor, până acum din aproape 65 de dosare de urmărire penală întocmite de procurori, niciunul nu a fost trimis în judecată.

Actualul context social cere din partea noastră, decidenți din fotbal, actori guvernamentali, organizații ale societății civile și alte instanțe reprezentative, o prezență activă pe teritoriul de luptă împotriva discriminării și un angajament sporit în îndeplinirea misiunii asumate. **Într-o societate volatilă, în care bulversarea valorilor a dus la situații în care unor importante categorii sociale le-a fost refuzat explicit accesul ca jucători sau spectatori la cel mai popular și democratic sport, este de datoria noastră să intervenim și să construim mecanismele care să permită fotbalului să-și îndeplinească rolul incluziv și formator în societate.**

Combaterea discriminării aduce rezultate durabile numai dacă la eforturile depuse de organizațiile fotbalistice responsabile se vor alia și ceilalți stakeholderi: organizații neguvernamentale, instituții publice, mass-media, autorități, pe o platformă comună de valori și urmărind aceleași obiective. Un asemenea proiect devine relevant și capătă în societate masa critică necesară schimbării. Pentru că fotbalul, prin toate virtuțile lui este prin excelență un puternic vehicul educativ, o forță antrenantă a schimbării sociale.

Acest document a fost elaborat prin implicarea următoarelor organizații: Federația Română de Fotbal, Fundația Policy Center for Roma and Minorities, ca inițiatori, Liga Profesionistă de Fotbal, Active Watch, Fundația Institutul Social-Democrat "Ovidiu Șincai", Fundația Friedrich Ebert, Asociația Romani Criss, Asociația Concordia, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Departamentul pentru Relații Interetnice. Un aport deosebit la realizarea prezentului document l-a avut Football Against Racism in Europe Network, prin transfer de know-how și îndrumare constantă.

2. Viziune

Fotbalul ca mijloc de transformare a societății românești într-un spațiu în care prevalează valori precum: deschiderea, acceptarea diversității și în care nu-și găsește locul discriminarea, în special rasismul, xenofobia, homofobia.

3. Misiune

Acționăm solidar prin fotbal, ca mijloc de promovare a valorilor diversității, egalității de șanse și incluziunii sociale în societatea românească.

4. Valori

Respect pentru demnitatea umană – omul se află în centrul preocupărilor noastre

Încredere și cooperare – pentru că numai împreună câștigăm în fotbal și în viață

Egalitate de șanse – talentul se dovedește pe teren

Solidaritate – ajutorul acordat semenilor aflați la nevoie este o virtute

Integrare – indiferent de origine, vârstă, performanțe, sportul ne unește

Integritate – virtuțile fotbalului trebuie să prevaleze

Meritocrație – cel mai bun să câștige

Non-violență, Nu rasism, Nu xenofobie – cu toții merităm să ne bucurăm de victorie

Iubește fotbalul – dragostea pentru fotbal ca mod de viață

5. Arii de intervenție

a. Educație

Educația formează și schimbă mentalități. Pe această afirmație ne bazăm atunci când propunem un program educațional cuprinzător, care să servească la dezvoltarea unei culturi anti-discriminare în societate, dar în special în fotbal la cluburi, jucători, arbitri, antrenori, suporterii, sponsori etc. Pentru că beneficiile integrării și ale diversității trec dincolo de prejudecățile legate de vârstă, sex, religie, origine etnică, orientare sexuală sau abilități cognitive și motorii ale fiecăruia. O investiție durabilă în educație conduce la atingerea următoarelor obiective:

- I. Reducerea gradului de discriminare în rândul tinerilor fotbaliști, a antrenorilor și arbitrilor de fotbal.

Acțiuni specifice:

- introducerea de module anti-discriminare în programa școlilor de antrenori și arbitri.

Elaborarea modulului anti-discriminare cade în sarcina Federației Române de Fotbal, a Ligii Profesioniste de Fotbal și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care va furniza materialul documentar necesar. Pregătirea facilitatorilor se va face printr-un program de Training of Trainers, în care se vor implica Federația Română de Fotbal, CNCD și FARE Network. De implementare sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal;

- derularea de programe educaționale anti-discriminare în paralel cu antrenamentele copiilor și juniorilor.

Elaborarea modulului anti-discriminare cade în sarcina Federației Române de Fotbal, a Ligii Profesioniste de Fotbal și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care va furniza materialul documentar necesar. Pregătirea facilitatorilor se va face printr-un program de Training of Trainers, în care se vor implica Federația Română de Fotbal, CNCD și FARE Network. De implementare sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal;

- sensibilizarea părinților cu privire la problematica discriminării și a consecințelor acesteia asupra dezvoltării propriilor copii, dar și asupra evoluției societății.

Pentru aceasta, cluburile de fotbal de copii și tineret vor fi încurajate să includă în programele lor și o componentă educațională pentru părinți, sub forma unor discuții cu psihologi, pedagogi, lideri de opinie din comunitate, cu părinții și aparținătorii copiilor și tinerilor din club. De implementare sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal;

II. Dezvoltarea unei culturi organizaționale anti-discriminare în rândul cluburilor de fotbal din România și al fanilor

Ațiuni specifice:

- introducerea de module anti-discriminare în pregătirea managerilor de cluburi și a altor membri ai staff-urilor acestora.

Elaborarea modulului anti-discriminare cade în sarcina Federației Române de Fotbal, a Ligii Profesioniste de Fotbal și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care va furniza materialul documentar necesar. În elaborarea manualelor și a programei de curs se va solicita sprijinul Football Against Racism in Europe Network. Pregătirea facilitatorilor se va face printr-un program de Training of Trainers, în care se vor implica Federația Română de Fotbal, CNCD și FARE Network. De implementare sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal.

- organizarea de programe educaționale anti-discriminare cu voluntarii din fotbal, membrii fan-cluburilor și ai altor asociații ale spectatorilor;

Programele educaționale anti-discriminare dedicate voluntarilor, membrilor fan-cluburilor și asociațiilor de spectatori vor fi derulate în colaborare de către Federația Română de Fotbal, Liga Profesionistă de Fotbal, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Agenția Națională pentru Persoane cu Dizabilități, sub forma unor întâlniri semestriale cu reprezentanții fan-cluburilor ai celorlalte asociații ale spectatorilor și prin organizarea de activități fotbalistice: meciuri, întâlniri cu jucătorii, întâlniri cu reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale de profil etc. cu fanii.

Voluntarii sunt o categorie esențială de susținători ai fotbalului. În cadrul programelor de recrutare de voluntari, cluburile vor fi încurajate să le ofere celor interesați programe educaționale și de dezvoltare personală, cu accent pe combaterea discriminării și promovarea integrării, a diversității și a cooperării.

- instituționalizarea dialogului între reprezentanții cluburilor, ai structurilor fotbalistice asociative regionale și ai organizațiilor care apără drepturile persoanelor cu risc de discriminare.

Pentru instituționalizarea dialogului va fi implementat un portal online de dialog între stakeholderi, iar reprezentanți ai fotbalului vor fi invitați cu regularitate la acțiunile anti-discriminare organizate de autoritățile și organizațiile semnatare ale Strategiei. De implementarea portalului este responsabilă Federația Română de Fotbal, pentru restul acțiunilor este responsabilă fiecare autoritate sau organizație în parte.

III. Transformarea sportului școlar la nivel național în vehicul de combatere a discriminării și de promovare a incluziunii sociale

Acțiuni specifice:

- introducerea în curricula facultăților care pregătesc profesorii de sport a unor cursuri de combatere a discriminării;

Elaborarea modului anti-discriminare cade în sarcina Federației Române de Fotbal, a Ligii Profesioniste de Fotbal și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care va furniza materialul documentar necesar. În elaborarea manualelor și a programei de curs se va solicita sprijinul Ministerului Educației Naționale, al Academiei Naționale pentru Educație Fizică și Sport și al Football Against Racism in Europe Network. De implementare este responsabil Ministerul Educației Naționale.

- introducerea în curricula disciplinei Educație fizică a unui curs anti-discriminare și promovare a diversității și incluziunii;

Elaborarea modului anti-discriminare cade în sarcina Federației Române de Fotbal, a Ligii Profesioniste de Fotbal și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care va furniza materialul documentar necesar. În elaborarea manualelor și a programei de curs se va solicita sprijinul Ministerului Educației Naționale, al Academiei Naționale pentru Educație Fizică și Sport și al Football Against Racism in Europe Network. De implementare este responsabil Ministerul Educației Naționale.

- organizarea de evenimente sportive școlare, care să pună accent pe anti-discriminare și promovarea diversității și a incluziunii;

Evenimentele vor cuprinde turnee de fotbal, întâlniri cu jucători și cu activiști pentru apărarea drepturilor omului, distribuirea de materiale educaționale. Acțiunile se vor desfășura sub tutela comună a Federației Române de Fotbal și a Ministerului Educației Naționale.

b. Prevenție

Acțiunea pozitivă, materializată în prevenție, asigură, în primul rând reducerea drastică a incidentelor cu caracter discriminatoriu pe stadioane și în toate celelalte contexte în care fotbalul este prezent. În cadrul prevenției sunt esențiale sustenabilitatea rezultatelor și menținerea problematicii anti-discriminării pe o poziție importantă pe agenda publică. Totodată, prevenția aduce rezultate cu eforturi și costuri semnificativ mai mici, decât intervenția în combaterea sau înlăturarea efectelor acțiunii discriminatorii. Acțiunile de prevenție desfășurate coordonat conduc la atingerea următoarelor obiective:

- I. Scăderea incidentelor discriminatorii pe stadioane și în toate celelalte contexte, în care fotbalul este prezent

Acțiuni specifice:

- campanii de creștere a gradului de conștientizare privind nevoia de combatere a discriminării

Campaniile se vor derula în pregătirea meciurilor de fotbal, prin intermediul canalelor de comunicare ale organizațiilor implicate și prin afișarea de bannere și alte materiale de informare la stadion. Biletele de meci vor avea tipărit un slogan antidiscriminare. La meciurile cu risc ridicat de incidente discriminatorii, voluntarii vor purta veste cu motto-ul "Nu discriminării". Responsabile pentru implementarea campaniilor antidiscriminare sunt Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal, care vor fi sprijinite cu informații și materiale de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Departamentul pentru Relații Interetnice și Inspectoratul General al Jandarmeriei.

- realizarea de materiale informative antidiscriminare și difuzarea lor la stadion și pe traseul spre stadion

Materialele informative vor fi realizate sub forma unor scurte clipuri, spoturi audio, afișe, fluturași etc., iar programele de meci vor cuprinde obligatoriu o secțiune dedicată unor campanii antidiscriminare. Ele vor fi difuzate pe monitoarele de pe mijloacele de transport în comun, vor fi amplasate pe panourile stradale și vor fi comunicate prin instalațiile de sonorizare ale stadioanelor. Responsabile pentru implementare sunt Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal, care vor emite instrucțiuni corespunzătoare către cluburi și vor încheia parteneriate de promovare cu regiile de transport în comun, Consiliile Locale și alți proprietari de spații de afișaj.

- acordarea titlului de "Club responsabil în fața discriminării"

Cluburile vor fi încurajate să difuzeze anunțul cu regularitate, din proprie inițiativă, iar cluburile care se vor conforma pe parcursul unui sezon prin difuzarea anunțului la fiecare meci vor fi recompensate cu titlul de "Club responsabil în fața discriminării". Anunțul va fi difuzat înainte de începerea fiecărei partide de fotbal și finalul pauzei dintre reprize. Responsabile pentru redactarea anunțului și emiterea instrucțiunilor corespunzătoare către cluburi sunt Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal, iar Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării va contribui la redactarea anunțului.

II. O mai eficientă prevenire a manifestărilor discriminatorii din sport prin îmbunătățirea cadrului legislativ privind respectarea demnității umane

Acțiuni specifice:

- cuprinderea unor prevederi anti-discriminatorii în Legea Sportului

Prevederile antidiscriminatorii vor fi promovate de Federația Română de Fotbal în colaborare cu toți semnatarii prezentului document strategic. Se vor promova modificări precum: interzicerea accesului la orice activitate sportivă cu materiale care incită la discriminare, interzicerea accesului agitatorilor la manifestările sportive, acordarea de finanțare publică și sprijin pentru organizațiile sportive care desfășoară programe anti-discriminare etc.

- revizuirea în sensul sporirii măsurilor de prevenție a legislației privind ordinea publică, autorizarea de evenimente publice etc.

Responsabile pentru promovarea acestor modificări legislative sunt Federația Română de Fotbal, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, cu implicarea celorlalte federații sportive naționale.

III. Crearea și consolidarea unei culturi anti-discriminare în rândul suporterilor

Acțiuni specifice:

- instituirea premiului "Galeria fair-play", care să recompenseze galeriile care adoptă o conduită anti-discriminatorie

Galeriile vor fi încurajate să adopte un comportament anti-discriminatoriu. Pentru aceasta se va institui un premiu "Galeria fair-play", care va fi acordat acelei galerii, care pe parcursul unui sezon competițional s-a evidențiat prin perseverența în comportamentul anti-discriminatoriu. De acordarea titlului sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal. Informațiile cu privire la comportamentul galeriilor vor fi introduse în foaia de observație a observatorului de meci.

- asumarea și promovarea Decalogului UEFA în rândul cluburilor și suporterilor prin propriile canale de comunicare

Decalogul UEFA va fi distribuit tuturor cluburilor de fotbal afiliate la Federația Română de Fotbal, care vor fi încurajate să-l afișeze la stadion și să-l promoveze în rândul propriilor fani prin toate mijloacele disponibile. Totodată, cluburile vor fi încurajate să comunice către FRF și LPF modul în care au realizat informarea. De implementarea acestei măsuri sunt responsabile Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal.

c. Incluziune

Incluziunea este parte integrantă a măsurilor de transformare socială. Promovând activ incluziunea vom avea, pe de-o parte un fotbal în care respectul pentru demnitatea umană este valoarea fundamentală după care se ghidează, pe de altă parte ne vom asigura că bazinul de practicanți, suporterii și alte persoane implicate în fenomen nu este prejudiciat prin eliminarea din cauza discriminării a unor importante grupuri de persoane. Măsurile de promovare a incluziunii conduc la atingerea următoarelor obiective:

- I. Asigurarea accesului egal la fotbal, indiferent de etnie, dizabilitate, religie, orientare sexuală, gen, situație socială etc.

Acțiuni specifice:

- derularea de programe de dezvoltare fotbalistică în diversele comunități expuse riscului de discriminare

Se vor promova în special acțiuni integrate, cu valoare educativă, care să promoveze egalitatea de șanse, integrarea și respectul pentru valorile sportului. Responsabile de organizarea unor asemenea activități sunt toate organizațiile și autoritățile semnatare ale prezentului document strategic. Comunicarea publică va fi o componentă esențială a acestor programe.

- turnee de fotbal cu ocazii speciale, evidențiate în calendarul UEFA, FIFA, UNESCO etc.

Se vor promova în special acțiuni integrate, cu valoare educativă, care să promoveze egalitatea de șanse, integrarea și respectul pentru valorile sportului. Responsabile de organizarea unor asemenea activități sunt toate organizațiile și autoritățile semnatare ale prezentului document strategic.

Calendarul acțiunilor va fi stabilit de către toate părțile implicate la începutul fiecărui an, pentru a asigura o coordonare a activităților. Comunicarea publică va fi o componentă esențială a acestor programe.

- organizarea de activități fotbalistice dedicate în preajma unor evenimente; fotbalistice de marcă, care să atragă atenția asupra problematicei grupurilor cu risc de discriminare;

Se vor promova în special acțiuni care să atragă atenția asupra problematicei grupurilor expuse riscului de discriminare. Vor fi derulate acțiuni de responsabilitate socială cu sprijinul echipelor implicate, în special cu cel al echipei naționale de fotbal feminin și al echipelor naționale de tineret. Responsabile de organizarea unor asemenea activități sunt toate organizațiile și autoritățile semnatare ale prezentului document strategic. Calendarul acțiunilor va fi stabilit de către toate părțile implicate la începutul fiecărui an, pentru a asigura o coordonare a activităților.

- vizite reciproce și schimburi de experiență cu reprezentanții FRF și ai cluburilor de fotbal.

Se vor promova acțiuni integrate, cu valoare educativă, care să promoveze egalitatea de șanse, integrarea și respectul pentru valorile sportului. Responsabile de organizarea unor asemenea activități sunt toate organizațiile și autoritățile semnatare ale prezentului document strategic. Calendarul acțiunilor va fi stabilit de către toate părțile implicate la începutul fiecărui an, pentru a asigura o coordonare a activităților.

II. Facilitarea accesului la stadion pentru persoanele cu dizabilități și pentru persoanele vulnerabile

Acțiuni specifice:

- disponibilizarea unei cote de 2% din biletele puse în vânzare, cu titlu gratuit sau subvenționate

Alocarea biletelor se va face voluntar de către fiecare organizator de competiții fotbalistice în parte. Elaborarea măsurilor necesare pentru implementare se va face de către Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal în colaborare cu Agenția Națională pentru Persoane cu Dizabilități.

- asigurarea unei infrastructuri la stadion, care să permită accesul persoanelor cu dizabilități

Se va urmări ca în cadrul proiectelor de modernizare și construire de stadioane să se țină cont de expertiza europeană cu privire la accesibilizarea stadioanelor pentru persoanele cu dizabilități. Pentru acesasta, Administrația de Licențiere a FRF va elabora un ghid specializat, care va fi transmis tuturor inițiatorilor de proiecte de modernizare sau construire de stadioane. Elaborarea măsurilor necesare pentru implementare se va face de către Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal în colaborare cu Agenția Națională pentru Persoane cu Dizabilități.

- asigurarea protecției la stadion pentru persoanele vulnerabile în fața manifestărilor discriminatorii

Persoanele vulnerabile prezente la stadion vor beneficia de protecție suplimentară, iar locurile alocate acestora vor evita apropierea de grupurile potențial violente. Pentru implementarea acestei măsuri sunt responsabile Federația Română de Fotbal, Liga Profesionistă de Fotbal, prin emiterea de instrucțiuni corespunzătoare către cluburi, precum și Jandarmeria Română pentru implementarea măsurilor de protecție la stadion. O altă măsură care va fi promovată este aceea a extinderii programului "Family Zone" – spațiul dedicat prezenței familiilor cu copii la stadion și membrilor fan-cluburilor – la întreaga Tribună 2.

III. Promovarea incluziunii prin derularea unor campanii de responsabilitate socială la nivel local, regional și național, în cadrul unor evenimente fotbalistice

Acțiuni specifice:

- Organizarea anuală a turneului de fotbal "Cupa diversității"

Turneul va fi de către FRF în colaborare cu Departamentul pentru Relații Interetnice, pentru combaterea discriminării minorităților naționale și promovarea diversității etnice;

- organizarea cel puțin odată pe an a unor turnee fotbalistice dedicate persoanelor cu risc de discriminare

Turneele vor fi organizate de organizațiile care se ocupă cu apărarea drepturilor persoanelor cu risc de discriminare, cu sprijinul Federației Române de Fotbal și al autorităților competente;

- sprijinirea participării unor reprezentative românești la turneele internaționale de fotbal dedicate persoanelor cu dizabilități, celor fără adăpost, nevăzătorilor etc.

Participările vor fi organizate de organizațiile care se ocupă cu apărarea drepturilor persoanelor cu risc de discriminare, cu sprijinul Federației Române de Fotbal și al autorităților competente;

d. Monitorizare și sancționare

Atunci când măsurile pozitive se izbesc de comportamente condamnabile, care nu pot fi modelate, este de datoria autorităților competente să intervină și să sancționeze faptele, prin intermediul unor mecanisme eficiente. Implementarea corespunzătoare a unor mecanisme de monitorizare și sancționare are rol de descurajare, are efect de sinergie în alte sporturi și conduce la atingerea următoarelor obiective:

- I. Crearea unor mecanisme eficiente de monitorizare și combatere a incidentelor instigatoare la ură în competițiile naționale

Acțiuni specifice:

- pregătirea arbitrilor, a observatorilor de meci și a delegaților FRF în identificarea și sesizarea comportamentelor și a discursului discriminatoriu, instigator la ură sau la violență, xenofob, rasist, homofob, împotriva persoanelor cu dizabilități etc.

Observatorii, arbitrii, delegații și celelalte persoane implicate vor fi instruite cu privire la diversele forme de manifestare a discriminării, la semne și simboluri cu caracter discriminatoriu, la măsurile care cad în sarcina organizatorilor și ale forțelor de ordine, precum și la modul de completare a fișei de observație și a fișei de arbitraj cu incidentele discriminatorii și cu privire la măsurile disciplinare care se impun în diversele situații. Responsabilă de elaborarea curriculei de pregătire și de organizare a cursurilor este Federația Română de Fotbal, care va beneficia de colaborarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și a FARE Network.

- introducerea în foaia de observație a meciului a unei rubrici, care să cuprindă observații cu privire la comportamentele sancționabile din perspectiva combaterii discriminării, sesizate în timpul meciului

Raportul de observație a observatorului de meci va cuprinde o rubrică "Manifestări discriminatorii", în care acesta va introduce ora, persoana sau persoanele care au înfăptuit manifestările discriminatorii, reacția forțelor de ordine și a clubului (de exemplu a fost difuzat un anunț care combate manifestările discriminatorii la instalația de sonorizare a stadionului), dacă persoana sau persoanele au fost evacuate de pe stadion, dacă manifestările au încetat sau nu. Responsabilă de introducerea rubricii în fișa de observare este Federația Română de Fotbal.

- sancționarea individuală a persoanelor care au înfăptuit acte discriminatorii de orice fel, sau a organizatorilor de meciuri care tolerază sau încurajează asemenea comportamente

Sancțiunile individuale și pentru organizatorii de meciuri se va face de către autoritățile competente, în limita legii. Sancționarea sportivă a cluburilor și jucătorilor se va face de către Comisia de Disciplină în baza regulamentelor emise de FRF.

II. Identificarea de semne, simboluri și expresii instigatoare la ură;

Ațiuni specifice:

- întocmirea unui catalog de semne, simboluri și expresii instigatoare la ură

Catalogul, care va fi revizuit anual și adaptat specificului local, va fi întocmit cu sprijinul FARE Network și va servi ca instrument de lucru pentru identificarea semnelor, simbolurilor și expresiilor instigatoare la ură de către autoritățile competente.

- informarea reprezentanților suporterilor și ai galeriilor cu privire la consecințele utilizării acestor semne, simboluri și expresii la stadion

Anual se vor organiza sesiuni de informare a suporterilor și galeriilor cu privire la consecințele legale ale utilizării semnelor, simbolurilor și expresiilor instigatoare la ură, iar la stadion vor fi afișate postere cu avertizări privitoare la sancțiuni. Responsabile pentru aceste acțiuni sunt toate părțile semnatare ale prezentului document strategic.

- sancționarea tuturor persoanelor și grupurilor care utilizează aceste simboluri în orice context care include fotbalul

Regulamentele sportive vor fi îmbunătățite în sensul clarificării și înăsprirea sancțiunilor sportive pentru utilizarea de semne, simboluri și expresii instigatoare la ură în orice context de către oamenii de fotbal, iar legislația sportivă și cu privire la ordinea publică va fi la rândul ei clarificată. Responsabile sunt Federația Română de Fotbal, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Jandarmeria Română.

III. Crearea cadrului legal și procedural corespunzător pentru sancționarea eficientă a incidentelor discriminatorii în fotbal prin sinergie cu instituțiile și autoritățile relevante;

Acțiuni specifice:

- modificarea legislației specifice în sensul creșterii eficienței intervenției autorităților competente, în special a Jandarmeriei

Este vizată aici în special modificarea Ordonanței 31/2002, care combate discriminarea, în sensul clarificării acesteia, precum și legislația cu privire la ordinea publică, pentru sporirea competențelor forțelor de ordine în timpul meciurilor.

- încheierea de protocoale de colaborare și implementarea de proceduri comune de monitorizare, sesizare și sancționare, între Jandarmerie, CNCD și Procuratură

Se va realiza un sistem integrat de cooperare între actorii implicați în combaterea discriminării, în scopul eficientizării acțiunii. Responsabile sunt toate autoritățile publice competente.

- monitorizarea și diseminarea publică a rezultatelor anchetelor judiciare ale faptelor discriminatorii.

Semestrial va fi redactat un raport cu privire la stadiul anchetelor judiciare ale faptelor discriminatorii, care va fi publicat de către Federația Română de Fotbal și Liga Profesionistă de Fotbal și reprodus în diversele materiale informative ale semnatărilor prezentului document strategic.

e. Discurs public

Suștinerea publică a strategiei noastre anti-discriminare este un element esențial, care va conduce la succesul acțiunilor propuse. Pentru aceasta este necesară pe de-o parte identificarea și capacitatea vectorilor cu putere de diseminare, pe de altă parte valorificarea potențialului de coalizare a tuturor părților interesate. Este important ca vocea celor care combat discriminarea să se audă întotdeauna mai tare, mai limpede și din mai multe direcții, decât vocea celor care vor discriminare. O investiție de durată în discursul public conduce la atingerea următoarelor obiective:

- I. Promovarea în spațiul public a anti-discriminării prin crearea unei rețele de ambasadori anti-discriminare din lumea fotbalului

Acțiuni specifice:

- nominalizarea unui raportor anti-discriminare

Raportorul va informa semestrial conducerea FRF și LPF cu privire la stadiul implementării strategiei și la situația generală cu privire la discriminare în România. Raportorul va fi selecționat pe bază de voluntariat și va beneficia de tot sprijinul în desfășurarea activității.

- nominalizarea unor ambasadori anti-discriminare din rândul fotbaliștilor

Ambasadorii vor fi recrutați din rândul fotbaliștilor proveniți din rândul minorităților naționale, al diverselor comunități religioase și al celorlalte minorități, precum și din rândul femeilor implicate în fotbal și vor servi ca purtători de mesaj antidiscriminare ai fotbalului românesc. Ambasadorii se vor implica voluntar în această activitate și vor fi sprijiniți de către toți semnatarii prezentului document strategic în activitate lor.

II. Dezvoltarea unei coaliții de stakeholderi din mediul fotbalistic, societate civilă, instituții și autorități publice, companii etc., susține prevenirea și combaterea discriminării în societatea românească

Acțiuni specifice:

- invitarea unui număr cât mai mare de organizații să adere la coaliția "Fotbal împotriva discriminării", care va fi constituită de semnatarii prezentului document strategic

Responsabili pentru dezvoltarea coaliției sunt toți semnatarii prezentului document strategic, coordonarea acesteia va fi realizată de către Federația Română de Fotbal.

- organizarea de evenimente publice de promovare a coaliției

Responsabili pentru organizarea evenimentelor publice sunt toți semnatarii prezentului document strategic, precum și pentru comunicarea către un public cât mai larg.

6. Resurse

Resursele pentru implementarea prezentei strategii vor fi alocate de către fiecare dintre părțile semnatare conform unui angajament voluntar care va fi asumat anual și revizuit semestrial, potrivit unui plan comun de acțiuni. Suplimentar la angajamentele voluntare, se va căuta activ obținerea de finanțări din diverse surse private și publice, precum și prin finanțări cu fonduri europene.

Resursa de cea mai mare importanță este însă competența și implicarea oamenilor. Pentru aceasta, fiecare organizație și autoritate publică semnatară va derula în interior campanii de informare a propriilor angajați cu privire la importanța și utilitatea acțiunilor din prezenta strategie și se va promova angajamentul personal al fiecăruia în proiectele derulate.

7. Monitorizare și evaluare

Monitorizarea rezultatelor acțiunilor subscrise prezentei strategii se va face de către un Grup de Lucru, compus din reprezentanții organizațiilor semnatare, pe toată durata derulării acestora. Grupul de Lucru va avea sesiuni semestriale, în cadrul cărora se vor prezenta rezultatele monitorizării și evaluării și se vor propune măsurile care derivă din concluziile de parcurs.

Grupurile-țintă pentru acțiunile și programele de promovare sunt, potrivit gradului de manifestare a discriminării în societatea românească următoarele:

- persoanele cu dizabilități;
- vârstnici;
- membrii comunității LGBTQ;
- membrii minorităților etnice;
- femeile;
- membrii diverselor comunități religioase;
- persoanele cu vulnerabilitate socială ridicată: copiii instituționalizați, persoanele fără adăpost, persoanele cu un grad scăzut de educație, șomerii, migranții etc.

Publicul-țintă, căruia îi sunt adresate programele derivate din prezenta strategie sunt:

- jucătorii de fotbal de toate categoriile;
- antrenorii;
- arbitrii;
- observatorii de meci;
- voluntarii;
- membrii fan-cluburilor;
- elevii;
- studenții;
- spectatorii meciurilor de fotbal;
- jurnaliștii.

Acțiunile pot avea următoarea formă:

- turnee de fotbal;
- cursuri și seminarii;
- întâlniri consultative;
- conferințe de presă;
- editarea și difuzarea de materiale;
- realizarea de clipuri și filme de promovare;
- campanii de comunicare publică.

Vor fi monitorizați următorii indicatori cantitativi:

- a. număr de activități derulate în fiecare dintre acțiuni;

- b. număr de beneficiari;
- c. număr de susținători;
- d. număr de materiale distribuite;
- e. număr de articole de presă publicate;
- f. număr de acțiuni care au derivat din programele derulate;
- g. eficiența financiară a acțiunilor.

În ce privește indicatorii calitativi se va urmări:

- a. gradul de adecvare a activităților la specificul publicului-țintă;
- b. potențialul de dezvoltare a unor inițiative similare și de sincronism cu inițiative în derulare;
- c. gradul de interes al publicului-țintă în activitățile la care a participat;
- d. valoarea educațională a proiectelor;
- e. impactul public al acțiunilor prin modul în care acestea sunt preluate în dezbateră publică;
- f. sustenabilitatea inițiativelor și măsura în care acestea au fost replicate.

Fiecare acțiune va fi documentată printr-un raport, care va cuprinde descrierea acțiunii, obiectivele și măsurile propuse, precum și informații referitoare la îndeplinirea indicatorilor de monitorizare. În funcție de evaluarea semestrială, proiectele vor suferi modificări sau vor fi extinse, iar în planul documentului strategic vor fi asimilate concluziile evaluărilor periodice.

Strategia FRF antidiscriminare 2016-2020